

жеше да бжде друго, освѣнъ знаменитиятъ Капиталъ. Социалната алхимия на западноевропейската наука бѣше подложена на критика, и слѣдъ дълги изслѣдвания, авторътъ на това съчинение дойде до нѣколко нови открития, които внасяха прѣвратъ въ общественитѣ знания, какъвто теорията за клѣтката внесе въ ембриологията. Двата съществени елемента на марксизмътъ — учението за принадлежната цѣнностъ и свързаната съ него теория за класовата борба, обърнаха съ главата надолъ цѣлата пѣсенъ на ученикъ сирени за социалния миръ, за несъществуващи класови противорѣчия въ съвременното общество и т. н. Като неизбеженъ постулатъ въ понятията за принадлежната цѣнностъ и за класовата борба, авторътъ на Капиталътъ бѣше добавилъ, че идеологията, онова, което съ другъ езикъ наричаме литература, естетика, философия и пр. е надстройка на материалнитѣ условия, че въ общественитѣ отношения се създаватъ идеитѣ, понятията, които прѣминаватъ въ човѣшкия мозъкъ, а самитѣ тѣзи отношения зависятъ въ послѣдния смѣтка отъ състоянието на производителнитѣ сили въ дадено общество. Всѣко дадено обществено има оная форма, каквато му налагатъ съществуващитѣ производителни сили. Щомъ се измѣни структурата на послѣднитѣ, това ще каже, че обществената организация е остаряла и, рано-късно, тя ще изчезне, за да получи съвсѣмъ новъ видъ, — тоя, който ѝ наложи новата производителна организация.

Социалната алхимия на метафизики и идеалистични философи бѣше измѣстена отъ диалектическия материализмъ на К. Маркса, който въ социалната динамика виждаше здрава операциона база за научна и политическа борба.

Впечатлѣнието, което произведе първия томъ на това културно дѣло въ нашето врѣме, бѣше поразително. Прѣвеждането му на руски създаде цѣла лите-